KAMOL RAHMONOV

TARIX FANLARINI O‘QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR (O‘QUV QO‘LLANMA)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

KAMOL RAHMONOV

Tarix fanlarini o'qitishda innovatsion texnologiyalar

(O'quv qo'llanma)

70220301 - Tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha) magistratura ta'lim yo'nalishiga mo'ljallangan

TOSHKENT
"FAN ZIYOSI" nashriyoti
2024

KBK 63.3(5O'zb)15 R-26
UO'S 712.688.423.24

O'quv qo'llanma 70220301 - Tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha) magistratura ta'lim yo'nalishi uchun "Tarix fanlarini o'qitishda innovatsion texnologiyalar" tanlov fanini mavzularini o'rganishga amaliy yordam beradi. Mazkur o'quv qo'llanma magistrlarning innovatsion kompetentligini rivojlantirish, sohaga oid ilg'or innovatsion tajribalar, yangi bilim va malakalarni o'zlashtirishlari, shuningdek, amaliyotga joriy etish ko'nikmalarini takomillashtirish maqsadida yozildi. Mavzularni yanada samarali o'zlashtirilishi uchun ushbu o'quv qo'llanmada interfaol usullar - chizmali organayzerlardan foydalanildi.

TAQRIZCHILAR

F.Rahmonov - Qarshi davlat universiteti Jahon tarixi kafedrasi dotsenti, tarix fanlari nomzodi.

J.Hayitov- Buxoro davlat universiteti Jahon tarixi kafedrasi mudiri, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universitetining 2024 yil 2 iyuldagi 452 sonli buyrug'iga asosan nashrga ruxsat etildi.

Ⓢ ***Kamol Rahmonov***
Ⓢ ***FAN ZIYOSI-2024***
Ⓢ ***Muhammad To'ra bosmaxonasi***

Kirish

Mustaqillik sharoitida tarix o'qituvchilarining pedagogik faoliyati, o'qitish texnologiyasi va metodikasi, hamkorlikda o'qitish, tarix ta'limining taraqqiy etish bosqichlari, kasbiy metodik tayyorgarlikni shakllantirish tamoyillari, tarixiy adabiyotlar, uslubiy adabiyotlar tahlili bo'yicha ko'plab tadqiqotlar amalga oshirilmoqda. Shu jihatdan tarix fanlarini o'qitish nazariyasi, tarix o'qituvchisining kasbiy sifatlari, kasbiy tayyorgarligi, pedagogik qobiliyati, kasbiy kompitentligi, kasbiy faoliyatini rivojlantirish hamda rivojlantiruvchi ta'lim metodikalari asosida dasturli ta'lim, metodik tizim, kasbiy metodik yo'naltirilganlik, tarix o'qitish vositalari, ilmiy asosli adabiyotlarni takomillashtirish zaruriyati esa istiqboldagi jiddiy vazifalardan hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan keng ko'lamli islohotlar natijasida zamonaviy va raqobatbardosh kadrlar tayyorlash uchun amaliy harakatlar qilinmoqda. Shuning uchun "Pedagog kadrlarning kasbiy mahorati sifati va saviyasini uzluksiz yuksaltirish", "Xalqaro standartlar asosida yuqori malakali, kreativ va tizimli fikrlaydigan, mustaqil qaror qabul qila oladigan kadrlar tayyorlash, ularning intellektual qobiliyatlarini namoyon etish va ma'naviy barkamol shaxs sifatida shakllanishi uchun shart-sharoitlar yaratish" [1] kabi hukumat siyosati darajasidagi muhim vazifalar belgilab olingan. Bu hujjatlarda tarix o'qituvchilarini tayyorlashda ularning kasbiy metodik tayyorgarligini takomillashtirib borish mexanizmlarini ilmiy jihatdan chuqur o'rganish va amaliyotga tadbiq etish vazifalari ham alohida qayd etilgan.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son, 2017 yil 20 apreldagi "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2909-son qarorlari, 2018 yil 5 iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularni mamlakatda amalga oshirilayotgan keng

[1] Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПФ-5847-сон Фармони. 2019 йил 8 октябрь // Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09.10.2019 й., 06/19/5847/3887-сон.

MUNDARIJA

Kirish..3
1- MAVZU: Innovatsion texnologiyalar asosida tarix fanlarini o'qitishning nazariy va uslubiy asoslari..6
1.1.Ta'lim-tarbiya jarayonida tarix fani o'qituvchilariga qo'yilgan zamonaviy talablar..6
1.2.Tarix fanlarini o'qitishning uslubiy ta'minoti: amaliyotdagi holati va kamchiliklari..13
2-MAVZU: Tarix fanlaridan ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil etishning didaktik asoslari..21
2.1.Tarix darslarining ma'ruza mashg'ulotlariga qo'yilgan talablar: ilmiylik, xolislik, tarixiylik, tizimli yondashuv va aloqadorlik...........21
2.2. Innovatsion texnologiyalar va hamkorlik strategiyalariga asoslangan ma'ruza jarayonini tashkil etish usullari..............................31
3-MAVZU: Hamkorlik strategiyalari asosida seminar mashg'ulotlarini tashkil etish..42
3.1.Seminar mashg'ulotlarida texnologiyani qo'llashning maqsad va vazifalari..42
3.2. Tarix darslarining seminar mashg'ulotlari uchun interfaol metodlar va ularni qo'llash yuzasidan amaliy ko'rsatmalar..........................45
4-MAVZU: Tarix fanlarini yanada samarali o'qitishda mustaqil ishlar, keys-stadi va loyihaviy ta'limning pedagogik ahamiyati......................64
4.1. Mustaqil ta'lim, uning maqsadi va turlari................................65
4.2. Talabalarning kreativ fikrlashiga yo'naltirilgan innovatsion texnologiyalar: keys-stadi va loyihaviy ta'limning didaktik vazifalari.....71
5-MAVZU: Innovatsion texnologiyalarga asoslangan medodik ishlanma tayyorlash bo'yicha tavsiyalar va namunalar..................................80
5.1. Jahon tarixining "1918-1939 yillarda Turkiya" mavzusi bo'yicha innovasiyalar va interfaol metodlarni tadbiq etish bo'yicha tavsiyalar.....80
5.2. "1918-1939 yillarda Yaponiya" mavzusi yuzasidan innovatsion texnologiyalar..97
Ilova..107
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati..122

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

KAMOL RAHMONOV

Tarix fanlarini o‘qitishda innovatsion texnologiyalar
(O’quv qo’llanma)
70220301 - Tarix (yo‘nalishlar va faoliyat turi bo‘yicha) magistratura ta’li[m]
yo‘nalishiga mo‘ljallangan

“ FAN ZIYOSI ” nashriyoti
Litsenziya № 084 , 28 may 2024.
2024 yil 28 mayda bosishga ruxsat etildi.
Bichimi 60x90, TIMES TAD garniturasi,
7-shartli bosma taboq, soni 200 nusxa.
Muhammad To’ra bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Buxoro shahar Mustaqillik ko`chasi 28 uy
E-mail: ya.duna2012@yandex.ru duna_poligraf@bk.ru

KBK 63.3(5O’zb)15R-26
UO’S 712.688.423.24
ISBN 978-9910-746-22-2

Kamol Jamolovich Rahmonov – buxorolik tarixchi olim. 1976 yil 17 noyabrda Buxoro viloyati Vobkent tumani Boyqazon qishlog'ida tug'ilgan. 1994 yili Buxoro davlat universitetining Tarix fakultetiga o'qishga kirib, 1999 yil mazkur fakultetning tarixchi, tarix o'qituvchisi ixtisosligini tugatdi. Dastlabki mehnat faoliyatini Buxoro viloyati Vobkent tuman iqtidorli o'quvchilar liseyida o 'qituvchilik bilan boshlagan. K.Rahmonov 2006-2013 yillarda Buxoro davlat universiteti O'zbekiston tarixi kafedrasi o'qituvchisi bo'lib ishladi. 2013-2018 yillarda Tarix kafedrasi mudiri lavozimida faoliyat yuritgan.

K.Rahmonov 2009 yildan buyon tarix fanlari nomzodi. "Buxoro axbori" va "Ozod Buxoro" gazetalari-Buxoro Xalq Sovet Respublikasi tarixini o'rganish manbasi" mavzuida nomzodlik dissertatsiyasini muvaffaqqiyatli himoya qilgan.

Dissertasiya himoyasi keyin 85 ta ish e'lon qilgan, shulardan, 3 ta ilmiy monografiya, 2 ta ilmiy-ommabop risola, 3 ta o'quv qo'llanma, 2 ta metodik qo'llanma, 3 ta metodik ishlanma, 3 ta xorijiy jurnallarda, 12 ta mahalliy jurnallarda ilmiy maqola, 7 ta xalqaro konferensiyalarda, 50 ta respublika ilmiy-amaliy anjumanlar to'plamlarida tezislar nashr etilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining 2021 yil 30 iyundagi 302/1-sonli bayonnomasiga asosan K.Rahmonovga dotsent ilmiy unvoni berilgan.

Oilali, uch nafar farzandning otasi, ibratli oila boshlig'i.

9 789910 746222